

Cyngor a roddwyd i Gyngor Sir Ddinbych gan Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd ar y berthynas rhwng Cynllun Datblygu Strategol Gogledd Cymru sy'n dod i'r amlwg a Chynllun Datblygu Lleol newydd Sir Ddinbych, er mwyn cefnogi ystyriaeth gan Aelodau Cyngor Sir Ddinbych o'r angen i roi'r gorau i'r Cynllun Datblygu Lleol newydd sy'n cael ei baratoi ar hyn o bryd a dechrau'r broses o'r newydd.

Cwestiynau gan y Cynghorydd Merfyn Parry a dderbyniwyd drwy Paul Mead, Rheolwr Datblygu, Cyngor Sir Ddinbych.

Y Swyddog CBC sy'n Ymateb: Andy Roberts, Swyddog Cynllunio Strategol Rhanbarthol

1. Y cam presennol a'r amserlen ragweladwy ar gyfer paratoi a mabwysiadu Cynllun Datblygu Strategol Gogledd Cymru.

Ymateb y CBC: Cymeradwywyd y Cytundeb Cyflawni Cynllun Datblygu Strategol gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2026, cyn dechrau'r cyfnod cyn-etholiad ar gyfer etholiadau'r Senedd. Felly, dechreuodd gwaith ar y cynllun ym mis Mehefin 2026 yn dilyn canlyniad yr etholiadau hynny. Mae amserlen y Cynllun Datblygu Strategol yn nodi rhaglen ar gyfer paratoi a mabwysiadu'r cynllun sydd ychydig dros bum mlynedd, gyda disgwyl mabwysiadu'r cynllun yn chwarter cyntaf 2031, yn dilyn archwilio'r cynllun yn gyhoeddus, gan ddefnyddio'r un broses ag ar gyfer Cynlluniau Datblygu Lleol yn y bôn. [Mae'r Cytundeb Cyflawni a gymeradwywyd ar gael yma](#). Ar hyn o bryd, mae gwaith yn digwydd ar sail dystiolaeth y Cynllun Datblygu Strategol gydag archwiliad cyntaf o'r dystiolaeth sydd ar gael bron wedi'i gwblhau ac yn barod i'w adrodd. Mae hyn wedi cynnwys deialog gyda'r holl Awdurdodau Cynllunio Lleol yn ngogledd Cymru er mwyn ennyn dealltwriaeth o seiliau tystiolaeth Cynlluniau Datblygu Lleol perthnasol, lle, yn dilyn yr archwiliad, bydd dadansoddiad bylchau yn cael ei wneud i ddeall lle gall fod angen buddsoddi adnoddau i ddiweddarau'r dystiolaeth.

2. Pa faterion cynllunio fydd yn cael eu penderfynu yn rhanbarthol drwy'r Cynllun Datblygu Strategol a pha rai fydd yn parhau ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Sir Ddinbych?

Ymateb y CBC: Mae Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol yn rhoi arweiniad ar gynnwys posib y Cynlluniau Datblygu Strategol ym mholisi 19 - Polisiâu Strategol ar gyfer Cynllunio Rhanbarthol, lle mae'n nodi'r canlynol:

Polisi 19 – Polisiâu Strategol ar gyfer Cynllunio Rhanbarthol

Dylai Cynlluniau Datblygu Strategol gynnwys creu lleoedd fel prif egwyddor a dylent sefydlu'r canlynol ar gyfer y rhanbarth (a lle y bo angen Gynlluniau Datblygu Lleol cyfansoddol):

1. strategaeth ofodol;
2. hierarchaeth aneddiadau;
3. y ddarpariaeth a'r gofyniad tai;
4. anghenion sipsiwn a theithwyr;
5. darpariaeth cyflogaeth;
6. ardaloedd gofodol ar gyfer tai strategol, twf cyflogaeth ac ynni adnewyddadwy;
7. nodi lleiniau glas, coridorau gwyrdd a thirweddau sydd o bwys cenedlaethol lle y bo angen;
8. lleoliad gwasanaethau allweddol, trafnidiaeth a seilwaith cysylltedd;
9. fframwaith ar gyfer rheoli adnoddau naturiol ac asedau diwylliannol yn gynaliadwy;
10. rhwydweithiau ecolegol a chyfluoedd i ddiogelu neu wella cysylltedd y rhwydweithiau hyn a darparu seilwaith gwyrdd;
11. fframwaith cydgysylltiedig ar gyfer echdynnu mwynau a'r economi gylchol, gan gynnwys trin a gwaredu gwastraff.

Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i fabwysiadu Cynlluniau Datblygu Strategol yn rhanbarthau'r Gogledd, y Canolbarth, y De-orllewin a'r De-ddwyrain.

Felly, mae'r archwiliad tystiolaeth y cyfeiriwyd ato'n gynharach wedi dilyn y meysydd polisi cyffredinol hyn ac, yn yr un modd, mae'n ymgorffori Strategol, Tai, Cyflogaeth, Sipsiwn a Theithwyr, yr Amgylchedd, Trafnidiaeth, Ynni, Dŵr, Gwastraff, Isadeiledd Cymdeithasol, Mwynau, Twristiaeth a Hamdden, Canol Trefi.

Yn hytrach nag ystyried yr ymdrinnir â'r uchod yn y Cynllun Datblygu Strategol yn unig, gall fod yn well ystyried bod y rhain yn briodol i wneud polisi arnynt ar raddfa ranbarthol, ond yna bod y polisi yn rhoi arweiniad i bob Awdurdod Cynllunio Lleol o ran sut y gweithredir ar ddeilliannau'r arweiniad rhanbarthol a ddarparwyd ar raddfa leol drwy'r Cynllun Datblygu Lleol. Bydd y CBC yn derbyn yr adroddiad archwilio tystiolaeth y cyfeiriwyd ato uchod yn y dyfodol agos ac, ar ôl adolygu, gellir rhannu hwn gyda phob Awdurdod Cynllunio Lleol.

Yn amlwg, ystyriaeth allweddol arall yw, tra bo'r Cynllun Datblygu Strategol yn cael ei baratoi, yna nid oes unrhyw bwysau cynllunio materol yn gysylltiedig ag ef er dibenion naill ai tywys datblygiad Cynlluniau Datblygu Lleol unigol neu i'w ddefnyddio mewn unrhyw gyd-destun gwneud penderfyniadau. Wedi dweud hynny, y dull y mae'r CBC eisoes wedi'i nodi a'i weithredu yw gweithio ar y cyd gyda'r holl Awdurdodau Cynllunio Lleol yng ngogledd Cymru er mwyn rhannu cynnydd a thystiolaeth sy'n dod i'r amlwg, yn ogystal â thracio cynnydd ar Gynlluniau Datblygu Lleol sy'n dod i'r amlwg. Bydd hyn yn sicrhau bod Awdurdod Cynllunio Lleol yn ymwybodol o'r Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg yn adolygiad ei gynllun ei hun. Mae'r CBC yn glir nad oes modd iddo ac na fyddai yn cymryd dull unochrog i ddatblygu'r Cynllun Datblygu Strategol a fyddai'n medru gosod safbwynt polisi ar Awdurdodau Cynllunio Lleol sy'n cyfaddawdu polisi lleol cyfredol neu sy'n dod i'r amlwg. Hyd yn oed pan fo angen i'r Cynllun Datblygu Strategol edrych ar y tymor hwy i 2051 a thu hwnt dyddiadau gorffen pob Cynllun Datblygu Lleol cyfredol, bydd yn gwneud hynny mewn cydweithrediad â'r Awdurdodau Cynllunio Lleol.

3. *Y gofyn cyfreithiol i Gynllun Datblygu Lleol Sir Ddinbych y dyfodol fod yn cydymffurfio'n gyffredinol â'r Cynllun Datblygu Strategol.*

Ymateb y CBC: Tra bo hyn yn gywir, gall hyn ond bod yn berthnasol os bydd Cynllun Datblygu Strategol sydd wedi'i fabwysiadu eisoes yn ei le cyn mabwysiadu adolygiad Cynllun Datblygu Lleol. Wedi dweud hynny, mae'r amserlen sy'n dod i'r amlwg ar gyfer y Cynllun Datblygu Strategol a'r ystyriaeth o'r angen i ddechrau adfywio adolygiad Cynllun Datblygu Lleol Sir Ddinbych ar amserlenni tebyg ac, wrth gyfeirio at yr ymatebion uchod, yn darparu cyfle ar gyfer cydweithio anffurfiol i sicrhau bod modd datblygu polisi rhanbarthol a lleol mewn cyd-destun o gyd-ddealltwriaeth a chytundeb. Mae hyn yn berthnasol i bob Awdurdod Cynllunio Lleol yng ngogledd Cymru ond, yn amlwg, mae graddfa'r cydweithio yn dibynnu ar y cam a gyrhaeddwyd gyda Chynlluniau Datblygu Lleol perthnasol, mewn perthynas â sefyllfa'r Cynllun Datblygu Strategol.

4. *A fyddai'r Cynllun Datblygu Strategol yn gallu penderfynu neu ddylanwadu'n faterol ar ofyniad tai, dosraniad twf, hierarchaeth aneddiadau, safleoedd cyflogaeth strategol a seilwaith mawr Sir Ddinbych?*

Ymateb y CBC: Yr ateb cyffredinol yw 'gallai, o bosib', ond byddai hyn yn dibynnu ar pryd fydd y Cynllun Datblygu Strategol yn cael ei fabwysiadu ac ar ba gam y mae Awdurdod Cynllunio Lleol gyda'i Gynllun Datblygu Lleol sy'n dod i'r amlwg ar y pryd. O'r ymatebion uchod a'r dull cydweithredol y mae'r CBC eisiau ei gymryd gydag Awdurdodau Cynllunio Lleol, dylai hyn ddarparu

perthynas lai ffurfiol ond agos o bosib rhwng Cynlluniau Datblygu Lleol a Chynlluniau Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg fel nad oes 'unrhyw beth annisgwyl' wrth i gynlluniau perthnasol gyrraedd cam hanfodol megis archwiliad. O ran pob pwynt a godwyd, mae'r modd y gall y Cynllun Datblygu Strategol ddylanwadu ar y rhain fel a ganlyn:

Gofyniad Tai - Bydd y Cynllun Datblygu Strategol yn gosod gofyniad tai cyffredinol mewn modd tebyg i'r modd y mae'n cael ei wneud ar gyfer Cynlluniau Datblygu Lleol unigol, gan ddefnyddio'r rhagamcanion aelwydydd a'r boblogaeth genedlaethol ddiweddaraf fel man cychwyn. Yn yr un modd â'r broses Cynllun Datblygu Lleol, bydd opsiynau twf gwahanol yn cael eu creu a'u 'profi' drwy'r ymgynghoriad strategaeth a ffefrir, ond gydag adolygiad blaenorol gyda'r Awdurdodau Cynllunio Lleol ymlaen llaw. Bydd y broses hon hefyd yn ystyried ffigyrau gofyniad tai sy'n dod i'r amlwg yn y Cynlluniau Datblygu Lleol. Bydd unrhyw wyriad o'r rhagamcanion i gymryd dull sy'n fwy seiliedig ar bolisi, yn yr un modd â Chynlluniau Datblygu Lleol, angen cael tystiolaeth lawn a'i gyfiawnhau. Gall fod yn fuddiol ystyried dull polisi ar draws y rhanbarth cyfan i ddarparu mwy o dai fforddiadwy fel enghraifft.

Dosraniad Twf a Hierarchaeth Aneddiadau - O ran y dylanwadau gofodol hyn, bydd y Cynllun Datblygu Strategol yn ceisio rhannu'r twf rhanbarthol (tai a chyflogaeth) fesul pob ardal awdurdod lleol. Unwaith eto, mae hyn yn cael ei dywys gan y rhagamcanion is-genedlaethol, Cynlluniau Datblygu Lleol sy'n dod i'r amlwg neu sydd wedi cael eu mabwysiadu, ac unrhyw safbwynt polisi lleol sy'n dod i'r amlwg. Cofiwch y byddai'r Cynllun Datblygu Strategol ond yn canolbwyntio ar raddfa strategol datblygiad, felly bydd naill ai'n gosod trothwyon ar gyfer maint safleoedd (e.e. safleoedd tai o 3-500 tŷ neu fwy, 50-100 ha o dir cyflogaeth) a/neu, yn fwy cyffredinol, gall adnabod symiau eang o dai neu swyddi y dylai lleoliadau allweddol anelu at eu darparu dros gyfnod y cynllun 25 mlynedd. Felly, bydd yr hierarchaeth ofodol ond yn ceisio adnabod yr aneddiadau/ardaloedd twf sylweddol rhanbarthol fydd yn seiliedig ar aneddiadau haen un y Cynllun Datblygu Lleol gydag ychydig o asesiad pellach o gynaliadwyedd, capasiti seilwaith a chysylltedd. Y Cynlluniau Datblygu Lleol fydd yn penderfynu ar y dosraniad twf ar gyfer y mwyafrif o'u hierarchaethau aneddiadau.

Safleoedd Cyflogaeth Strategol - Mae'r pwynt hwn eisoes wedi'i drafod uchod o ran graddfa'r safleoedd y byddai'r Cynllun Datblygu Strategol yn ei hystyried. Bydd cofrestr o safleoedd strategol yn cael ei chreu o ffynonellau presennol a chynlluniau sy'n dod i'r amlwg fel rhan o'r cam datblygu ar sail dystiolaeth. Dylid nodi bod y Cynllun Datblygu Strategol yn ceisio adeiladu ar yr hyn sy'n dod i'r amlwg yn lleol, ond dylid hefyd meddwl amdano fel cyfle i ystyried opsiynau twf cyflogaeth tymor hwy a allai fod angen edrych y tu hwnt i'r ddarpariaeth Cynllun Datblygu Lleol presennol a dyddiadau gorffen. Y Cynllun Datblygu Strategol yw'r cyfle i fod yn greadigol ac yn uchelgeisiol am gynnal twf i'r tymor hwy, ar gyfer y rhanbarth cyfan.

Seilwaith Mawr - Mae hyn yn dibynnu ar beth yr ydym yn ei ddiffinio fel seilwaith mawr a bydd y cynllun yn ceisio ystyried yr holl ffynonellau sydd ar gael a siarad gyda'r darparwyr seilwaith allweddol i adnabod prosiectau seilwaith presennol neu rai sydd wedi'u cynllunio a chynnwys y rheini yn y fframwaith polisi. Nid yw hyn yn wahanol i'r broses y mae'n rhaid i'r Cynlluniau Datblygu Lleol ei dilyn. Dylid hefyd nodi, yn dibynnu ar fath a graddfa seilwaith penodol, gall datblygiad o'r fath ddisgyn y tu allan i benderfyniad cylch gorchwyl yr Awdurdodau Cynllunio Lleol, ac yn hytrach gael ei ystyried ar raddfa genedlaethol drwy broses gwneud penderfyniadau'r CGY.

5. *Y goblygiadau o roi'r gorau ac ail-ddechrau Cynllun Datblygu Lleol newydd Sir Ddinbych tra bo'r Cynllun Datblygu Strategol rhanbarthol yn cael ei baratoi.*

Ymateb y CBC: Mater i Gyngor Sir Ddinbych yw'r penderfyniad i roi'r gorau i weithio ar yr adolygiad Cynllun Datblygu Lleol presennol a dechrau'r adolygiad o'r newydd, ond mae'r CBC yn deall bod hyn yn cael ei yrru gan newid sylweddol i dystiolaeth yn ymwneud â rhagamcanion tai sydd wedi'u cyhoeddi'n newydd gan Lywodraeth Cymru a fyddai'n ei gwneud yn anodd parhau i gyfiawnhau'r gofyniad tai yn yr adolygiad Cynllun Datblygu Lleol presennol.

O ran datblygiad y Cynllun Datblygiad Strategol, bydd hyn yn dibynnu ar y rhagamcanion diweddaraf sydd ar gael gan Lywodraeth Cymru i'w defnyddio wrth asesu opsiynau twf a gosod gofyniad tai ac felly, mae'r cyfle yn bodoli i Gyngor Sir Ddinbych alinio ei adolygiad newydd arfaethedig gyda sail dystiolaeth y Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg sy'n creu synergeddau naturiol o ran defnyddio'r un ffynonellau i ystyried lefelau priodol o dwf. O'r sylwadau a wnaed uchod, nid yw'r CBC yn ystyried y byddai'n briodol paratoi Cynllun Datblygu Strategol yn unochrog a gosod hyn ar Awdurdodau Cynllunio Lleol, ond yn hytrach gweithio ar y cyd i sicrhau bod gwaith ar Gynlluniau Datblygu Lleol yn uno â'r Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg.

6. *A yw ail-gychwyn yn gallu arwain at dystiolaeth, ymgynghoriad neu waith arall yn cael ei ddyblygu neu yna ei gymryd drosodd gan y Cynllun Datblygu Strategol?*

Ymateb y CBC: Yn unol â'r ymatebion blaenorol a roddwyd, mae buddion posib sylweddol o alinio prosesau ac amserlenni'r Cynllun Datblygu Lleol a'r Cynllun Datblygu Strategol perthnasol, yn ymwneud â chasglu tystiolaeth, datblygu strategaeth, opsiynau twf a datblygu polisi. Mae'r CBC wedi ymrwymo i gymryd dull cydweithredol gydag Awdurdodau Cynllunio Lleol, waeth beth fo'u sefyllfa gyda phroses adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol. Mae'r CBC eisoes wedi ymrwymo i rannu deilliannau'r broses adolygu tystiolaeth bresennol sydd ar y gweill a deilliannau unrhyw waith pellach ar opsiynau twf a hierarchaeth ofodol.

7. *A fydd angen i Sir Ddinbych yn y pen draw baratoi ffurf fwy cyfyngedig o'r Cynllun Datblygu Lleol dan y Cynllun Datblygu Strategol rhanbarthol?*

Ymateb y CBC: Mewn gwirionedd, mae'r opsiwn hwn eisoes yn bodoli o ran yr opsiwn i baratoi Cynllun Datblygu Lleol 'Lite', ond mae hyn yn dibynnu ar gael Cynllun Datblygu Strategol wedi'i fabwysiadu ac yn ei le yn gyntaf. Nid oes llawer o rym gan Gynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg ac mae angen i unrhyw Awdurdod Cynllunio Lleol sy'n ystyried neu angen adolygu ei Gynllun Datblygu Lleol presennol ddechrau ar hyn, gan ei fod yn ddyletswydd statudol yn ôl ei rinwedd ei hun i'r Awdurdod gael cynllun datblygu cyfredol, ac wrth ystyried dyddiad mabwysiadu tebygol y Cynllun Datblygu Strategol (2031), nid oes cyfiawnhad realistig i oedi adolygiad Cynllun Datblygu Lleol, yn seiliedig ar aros i baratoi a mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Strategol.

8. *Pa gyfleodd fydd gan aelodau Sir Dinbych, gan gynnwys y Grŵp Cynllunio Strategol a'r Cyngor Llawn, i ddylanwadu ar baratoi'r Cynllun Datblygu Strategol cyn i'r CBC wneud penderfyniadau?*

Ymateb y CBC: Ar wahân i ddeialog a chydweithrediad rheolaidd rhwng swyddogion y CBC a phob Awdurdod Cynllunio Lleol perthnasol, y ffordd fwyaf amlwg i Awdurdod Cynllunio Lleol ddylanwadu ar Gynllun Datblygu Strategol yw drwy gynnal cynnydd gyda'i adolygiad Cynllun Datblygu Lleol, gan gynnwys casglu tystiolaeth, gan mai dyma yw'r prif ddulliau y byddai'r CBC yn eu defnyddio i dracio cynnydd ac adeiladu i'r Cynllun Datblygu Strategol, opsiynau twf sy'n dod i'r amlwg a blaenoriaethau polisi, yn benodol ar gyfer hanner cyntaf cyfnod 25 mlynedd y Cynllun Datblygu Strategol. Yn dilyn hynny, mae gan bob Cyngor gysylltiad uniongyrchol â'r Cynllun Datblygu Strategol gan fod deiliaid portffolio perthnasol ar gyfer cynllunio yn cynnwys Is-bwyllgor

Cynllunio Strategol y CBC sy'n gweithredu fel y grŵp llywio ar gyfer paratoi'r Cynllun Datblygu Strategol, ac yn cysylltu'n ôl i brosesau adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol perthnasol. Byddai Rheolwr Cynllunio Strategol y CBC yn fwy na bodlon darparu diweddariadau rheolaidd i Grwpiau Paratoi neu Baneli Cynllun Datblygu Lleol perthnasol a bydd hyn yn wahoddiad agored i grwpiau perthnasol ei ystyried ac estyn gwahoddiadau os oes angen.